Skriftlig eksamen i dansk på stx.

I dansk arbejder vi med tre skriftlige genrer; den analyserende artikel, den debatterende artikel og den reflekterende artikel.

Du skal med sikkerhed til skriftlig eksamen i dansk efter 3.g.

Herudover skal du til en årsprøve i 2.g og en terminsprøve i 3.g. Alle prøverne, herunder den skriftlige eksamen, varer 5 timer, og du skal skrive 3-4 sider á 2400 enheder (antal anslag inkl. mellemrum). Du bør skrive med 1,5 linjeafstand og skriftstørrelse 11 eller 12.

Bedømmelsen er en vurdering af dine færdigheder i forhold til følgende fire forhold:

1. Skriftlig fremstilling: Her vurderes det bl.a., om du har læst korrektur, om dit sprog er varieret, om du lever op til genrekravene og har tilpasset dit sprog til genren.

2. Formidlingsbevidsthed: Her vurderes det bl.a. om du har en tydelig rød tråd i din opgave, om der er sammenhæng mellem dine afsnit, og om du laver naturlige overgange, om du kan lave en fokuseret indledning og en sikker, velovervejet afslutning, at du ikke skriver for indforstået om teksterne.

3. At besvare den stillede opgave: Her vurderes det bl.a., om du besvarer hele opgaveformuleringen, om du har lavet en rimelig vægtning mellem opgaveformuleringens dele, om du husker at inddrage tekstmaterialet, om du er grundig i din behandling af tekstmaterialet og husker at dokumentere pointerne.

4. Relevant anvendelse af danskfaglig viden og begreber: Her vurderes det bl.a., om du anvender relevant danskfaglig viden og relevante begreber, går metodisk til emnet og tekstmaterialet, om man kan se, at du har haft dansk på A-niveau i to eller tre år dvs. om man kan se, at du trækker på din viden fra danskundervisningen.

Den analyserende artikel

I den analyserende artikel skal du som regel analysere, fortolke, vurdere og/eller perspektivere én eller flere tekster. Du skal formidle din tekstforståelse klart for en læser, der ikke kender teksten. Du skal derfor undersøge et eller flere aspekter klart for din læser og forklare, hvad der står i teksten, og hvordan teksten skal forstås. Du skal altid bruge relevante analytiske begreber og din viden om emnet.
Din analyserende artikel skal opbygges med en indledning, en analyse og fortolkning, en perspektivering/vurdering og en afrunding til sidst. Du skal IKKE lave en litteraturliste!

En typisk opgaveformulering til den analyserende artikel ser således ud:

Taler med politisk holdning

Skriv en analyserende artikel, hvor du undersøger taler med politisk holdning. I din artikel skal du analysere og fortolke Line Knutzons satiriske 1. maj tale "Kammerater… arter… arter… arter" (tekst 3a og tekst 3b) og på baggrund heraf perspektivere til andre taler med politisk holdning.

I din undersøgelse skal du anvende relevante tekstnedslag og særligt fokusere på:

- At analysere og fortolke genretræk, sproglige virkemidler og brugen af humor i tekst 3a og tekst 3b.
- At perspektivere teksten, idet du inddrager forskelle og ligheder mellem Line Knutzons tale og andre taler med politisk holdning. Vurder effekten af Line Knutzons brug af humor. Du kan i din perspektivering inddrage 1. maj-tale, 2018 (tekst 3c)
- At formidle din tekstforståelse klart for din læser med en fokuseret indledning og en nuanceret afslutning.

Omfang: tre-fire normalsider a 2400 enheder (antal anslag inkl. Mellemrum).

I den analyserende artikel kan du blive bedt om at analysere litteratur, medier og sprog. Det kan f.eks. være en novelle, et digt, en tale, en avisartikel, en dokumentarfilm, en reklame-kampagnevideo eller en valgvideo. Titlen og den indledende sætning i opgaveformulering giver dig det emne, som skal undersøges.

Når du bliver bedt om at perspektivere, er det vigtigt, at du kan sætte teksten ind i en større sammenhæng - det kan f.eks. være litteraturhistorisk, tematisk eller genremæssigt. Perspektiveringen skal bruges til at gøre din læser klogere på emnet.
Når du bliver bedt om at vurdere en tekst, så handler det ofte om, at du skal tage afsæt i din analyse og vurdere, om teksten rammer sin målgruppe, eller om teksten trænger igennem med sit budskab.
Du vil altid blive bedt om at lave en fokuseret indledning og en nuanceret afslutning.
En fokuseret indledning vil sige, at din indledning skal præsentere en vinkel som skaber en gennemgående rød tråd. Du bør præsentere emnet for din undersøgelse i indledningen og skabe en interessant indledning.
En nuanceret afslutning vil sige, at din undersøgelse samles sammen og nuancerer den vinkel, som du valgte i indledningen.

Den debatterende artikel

Den debatterende artikel har et danskfagligt emne som omdrejningspunkt. Fokus er din evne til at diskutere og debattere. Du skal ikke redegøre for samtlige punkter i tekstmaterialet, eller formidle en argumentationsanalyse af teksterne. Du skal undervejs i den debatterende artikel i diskuterende form inddrage synspunkter og argumenter fra teksterne og herved give din læser indsigt i emnet. Samtidig skal du i debatterende form overbevise din læser om dine synspunkter og holdninger.
En diskussion er objektiv og gør læseren klogere på et emne ved at vise forskellige argumenter og vinkler.
En debat er subjektiv og forsøger at overbevise læseren om din holdning. Her skal du være god til at underbygge dine påstande og præsentere dine argumenter på en overbevisende måde.

Den debatterende artikel skal opbygges med en indledning, en kort præsentation af de hovedsynspunkter, der knytter sig til testmaterialet, en diskussion og debat og en afslutning, der tydeligt markerer din holdning til emnet. Du bestemmer selv, om du vil diskutere før, du debatterer, eller om du løbende skifter mellem at diskutere og debattere gennem opgaven.

En typisk opgaveformulering til den debatterende artikel kan se således ud:

Nedsættende ord

Skriv en debatterende artikel, hvor du undersøger, om der er nedsættende ord, vi ikke bør bruge i bestemte sammenhænge.
I din artikel skal du diskutere og debattere emnet ved bl.a. at inddrage "Kære Mulle: Jeg vil ikke kaldes "spasser" (tekst 4a) og mindst ét af de to tekstuddrag "Danmarks lækreste spasser formår både at provokere og at tage de provokerende alvorligt" (tekst 4b) og "Danmarks lækreste spasser" (tekst 4c).

I din undersøgelse skal du særligt fokusere på:

- At diskutere, om der skal være grænser for, hvornår og hvordan vi bruger nedsættende ord, idet du bl.a. inddrager hovedsynspunkter og argumenter fra "Kære Mulle: Jeg vil ikke kaldes "spasser"" (tekst 4a).
- At underbygge dine synspunkter ved at inddrage konkrete eksempler på brug af nedsættende ord og forholde dig til andre synspunkter på emnet. Inddrag mindst et af de to tekstuddrag "Danmarks lækreste spasser formår både at provokere og at tage de provokerede alvorligt" (tekst 4b) og "Danmarks lækreste spasser" (tekst 4c).
- At præsentere emnet gennem en fokuseret indledning og diskussion og forsøge at overbevise din læser gennem en stærk og velgennemtænkt argumentation med en afslutning, der markerer dit synspunkt.

Omfang af din artikel: tre-fire normalsider a 2400 enheder (antal anslag inkl. Mellemrum)

Den reflekterende artikel

I den reflekterende artikel skal du gennem refleksion undersøge et emne eller en problemstilling med udgangspunkt i en række tekster. Det er vigtigt, at refleksionen ikke bliver en diskussion for eller imod et synspunkt, men i stedet en refleksion, hvor du undersøger forskellige vinkler på emnet. Det er oplagt, at du stiller spørgsmål til emnet på baggrund af teksterne, og at du undervejs inddrager teksterne i forhold til din refleksion.
At reflektere betyder, at du ikke har svar på forhånd, men at du inddrager læseren i dine refleksioner, så både du og læseren bliver klogere undervejs. Du skal i dine refleksioner inddrage danskfaglig viden og vise, at du har haft dansk i tre år.

En typisk opgaveformulering til den reflekterende artikel kan se således ud:

Den gode fortælling

Skriv en reflekterende artikel om den gode fortælling.
I din artikel skal du bl.a. inddrage "P1 Ping Pong" (tekst 5a) samt at gå i dybden med "Den gyldne nøgle" (tekst 5b) og/eller "Ved Højer Sluse" (tekst 5c).

Du skal i din artikel især fokusere på:

- At reflektere over, hvad der skaber den gode fortælling. Du kan fx komme ind på genrer og genretræk, fortællegreb, fortællingens samfundsmæssige funktion og fortællingens muligheder for den enkelte. Du skal inddrage et eller flere af udsagnene fra "P1 Ping Pong". Du kan også inddrage "Kontraktmodellen" (tekst 5d) og "Beretermodellen" (tekst 5e).
- At inddrage "Den gyldne nøgle" og/eller "Ved Højer Sluse" som eksempler på fortællinger. Du må gerne inddrage andre konkrete eksempler, fx film, skønlitterære tekster og dramaer.
- At skrive dialogisk og reflekterende med en personlig stemme, der forholder sig til både emnet og til din egen tanke- og skriveproces.

Omfang af din artikel: tre-fire normalsider a 2400 enheder (antal anslag inkl. Mellemrum).

Når du bliver bedt om at skrive dialogisk, vil det sige, at du skal inddrage læseren f.eks. "Alle kender at…", "Har du aldrig gjort dig tanker om…."
En personlig stemme kan komme til udtryk på tre måder:

1. Ved konkret at være til stede i teksten f.eks. ved brug af 'jeg', selvoplevede eksempler, at henvende sig til et 'vi' eller stille spørgsmål.
2. Ved at man kan mærke, at du reflekterer
3. Ved at anvende sproglige, retoriske og stilistiske virkemidler.